

USTRÓJ UCZELNI SPRAWY ORGANIZACYJNE I NADZÓR

www.konstytucjadlanauki.gov.pl

Plan prezentacji

1. System szkolnictwa wyższego i nauki
2. Uczelnie – główny podmiot systemu
3. Statut uczelni
4. Organy uczelni
5. Struktura organizacyjna uczelni
6. Federacje – tworzenie, zasady funkcjonowania i zadania
7. Nadzór nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki

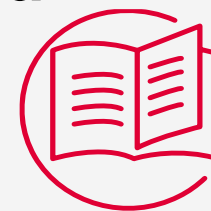
System szkolnictwa wyższego i nauki

Podmioty systemu

- uczelnie
- Polska Akademia Nauk oraz instytuty naukowe PAN
- instytuty badawcze
- międzynarodowe instytuty naukowe
- federacje wyżej wymienionych podmiotów
- Polska Akademia Umiejętności
- inne podmioty

Podmioty działające na rzecz systemu

- Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
- Narodowe Centrum Nauki
- Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej

Uczelnie główny podmiot systemu

Uczelnie główny podmiot systemu

1. Autonomia uczelni
2. Nazwy uczelni
3. Uczelnie publiczne i niepubliczne
4. Uczelnie akademickie i zawodowe oraz ich zadania
5. Zmiana obecnego statusu uczelni i okres przejściowy

Uczelnie

- posiadają osobowość prawną
- są autonomiczne (w prawnie określonych granicach)
- prowadzą studia na co najmniej jednym kierunku (wymóg)
- prowadzą działalność w swojej siedzibie (lub na obszarze związku metropolitalnego)
- mogą prowadzić działalność poza siedzibą (filia)

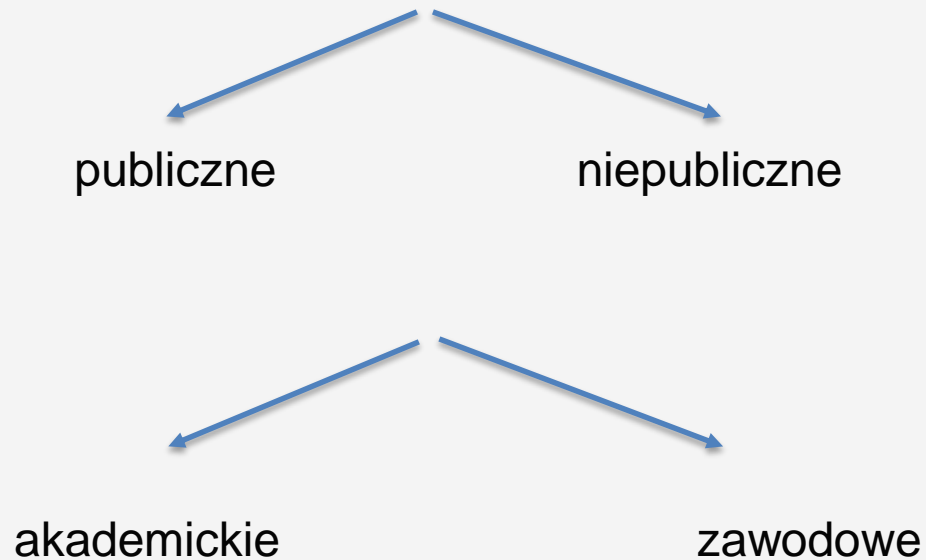
Status uczelni a jej nazwa

- „akademia” – zastrzeżona dla nazwy uczelni akademickiej
- „politechnika” – uczelnia akademicka posiadająca kat. naukową A+, A albo B+ w min. 2 dyscyplinach w zakresie nauk inżynierskich i technicznych
- „uniwersytet” – uczelnia akademicka posiadająca kat. naukową A+, A albo B+ w co najmniej 6 dyscyplinach naukowych lub artystycznych, zawierających się w co najmniej 3 dziedzinach nauki lub sztuki, zwanych dalej „dziedzinami”

Nazwy uczelni a wyniki kategoryzacji.

Uczelnia główny podmiot systemu

Uczelnie

Utworzenie

- **uczelnia publiczna** – utworzona przez organ państwa
  - publiczna uczelnia akademicka – ustawa
  - publiczna uczelnia zawodowa – rozporządzenie Ministra
- połączenie uczelni publicznych, instytutów badawczych lub instytutów PAN
- **uczelnia niepubliczna** – tworzona przez założyciela: osobę fizyczną, osobę prawną (niebędącą JST, państwową albo samorządową osobę prawną) za zgodą Ministra (środki finansowe 3 mln.)

Łączenie uczelni publicznych – włączenie

Uczelnia publiczna, do której nastąpiło włączenie:

- innej uczelni publicznej,
- instytutu badawczego lub
- instytutu PAN,

wstępuje w prawa i obowiązki tej uczelni lub tego instytutu, w tym w prawa i obowiązki wynikające z decyzji administracyjnych

Łączenie uczelni niepublicznych – połączenie

- uczelnia niepubliczna z inną uczelnią niepubliczną
- powstaje nowa uczelnia niepubliczna
- wniosek o wpis składają rektorzy i założyciele łączących się uczelni
- nowa uczelnia wstępuje w ogół praw i obowiązków łączonych uczelni, w tym w prawa i obowiązki wynikające z decyzji administracyjnych

Łączenie uczelni niepublicznych – włączenie

- uczelnia niepubliczna do innej uczelni niepublicznej
- skuteczne z dniem wykreślenia z ewidencji uczelni włączanej
- wniosek o wykreślenie uczelni włączanej składają rektorzy i założyciele uczelni
- uczelnia niepubliczna, do której nastąpiło włączenie innej uczelni niepublicznej, wstępuje w prawa i obowiązki tej uczelni, w tym w prawa i obowiązki wynikające z decyzji administracyjnych

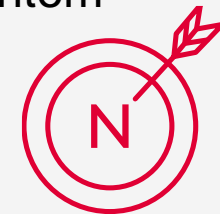

Likwidacja uczelni publicznej

- polega na zadysponowaniu składnikami materialnymi i niematerialnymi jej majątku po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wierzycieli, w szczególności pracowników, studentów i doktorantów, w celu zakończenia jej działalności
- prowadzi likwidator powołany przez Ministra

Likwidacja uczelni niepublicznej

- ma na celu zakończenie działalności uczelni
- założyciel za zgodą Ministra (decyzja administracyjna)
- warunek: zapewnienie studentom oraz doktorantom możliwości kontynuowania kształcenia

Likwidacja uczelni - skutki

- likwidator (założyciel) przejmuje kompetencje organów uczelni
- wygasa kadencja organów uczelni
- nie prowadzi się przyjęć na studia, studia podyplomowe, kształcenie specjalistyczne i inne formy kształcenia, a także do szkół doktorskich
- nie nadaje się stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki
- pozbawienie lub ograniczenie możliwości otrzymywania środków finansowych

Likwidacja uczelni - skutki

- prowadzone kształcenie może być kontynuowane nie dłużej niż do końca roku akademickiego,
  - stosunki pracy nauczycieli akademickich wygasają z końcem roku akademickiego
- w którym postawiono uczelnię w stan likwidacji

Okres przejściowy

- postępowania w sprawie **wydania pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej** wszczęte i niezakończone przed 1 października 2018 r. umarza się
- jeżeli Minister wydał przed 1 października 2018 r. pozwolenie na utworzenie uczelni niepublicznej ale założyciel nie złożył wniosku o wpis uczelni niepublicznej do rejestru - pozwolenie wygasa z dniem 1 października 2018 r.
- **postępowanie w sprawie wpisu** do rejestru uczelni niepublicznych wszczęte i niezakończone przed 1 października 2018 r. prowadzi się na zasadach dotychczasowych

Okres przejściowy - włączanie filii do innej uczelni

- 1 października 2018 do 30 września 2019 r. senaty uczelni publicznych mogą złożyć do Ministra wnioski o włączenie filii uczelni publicznej do innej uczelni publicznej mającej siedzibę w tej samej miejscowości, w której mieści się ta filia
- umowa między uczelniami (mienie, kontynuacja kształcenia, stosunki pracy)
- rozporządzenie Ministra w sprawie włączenia i przeniesienia na uczelnię pozwoleń na utworzenie studiów przysługujących filii

Uczelnia akademicka

- prowadzi działalność naukową
- posiada kategorię naukową A+, A lub B+ w co najmniej jednej dyscyplinie naukowej albo artystycznej
- może prowadzić kształcenie doktorantów
- nie prowadzi kształcenia specjalistycznego

Uczelnia zawodowa

- nie posiada żadnej kategorii naukowej lub nie posiada w żadnej dyscyplinie co najmniej kategorii naukowej B+
- prowadzi kształcenie uwzględniające potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego
- prowadzi studia pierwszego stopnia i może prowadzić studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie
- prowadzi kształcenie wyłącznie o profilu praktycznym
- może prowadzić kształcenie specjalistyczne

Zadania uczelni

- prowadzenie kształcenia na studiach
- prowadzenie kształcenia na studiach podyplomowych lub innych form kształcenia
- prowadzenie działalności naukowej, świadczenie usług badawczych oraz transfer wiedzy i technologii do gospodarki (w szczególności akademickie)
- prowadzenie kształcenia doktorantów (tylko akademickie)
- kształcenie i promowanie kadr uczelni
- stwarzanie osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie rekrutacyjnym, kształceniu, prowadzeniu działalności naukowej

Zadania uczelni

- wychowywanie studentów w poczuciu odpowiedzialności za państwo polskie, tradycję narodową, umacnianie zasad demokracji i poszanowanie praw człowieka
- upowszechnianie i pomnażanie osiągnięć nauki i kultury, w tym przez gromadzenie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych, informacyjnych i archiwalnych
- działanie na rzecz społeczności lokalnych i regionalnych.

Zmiana statusu uczelni akademickiej na zawodową

- na wniosek uczelni za zgodą Ministra (decyzja administracyjna)
- w wyniku zaprzestania spełniania wymogu posiadania kat. A+, A lub B+ w minimum 1 dyscyplinie naukowej lub artystycznej

W momencie zmiany statusu:

- uczelnia dostosowuje prowadzone kształcenie na studiach do profilu praktycznego (w terminie 12 miesięcy)
- uczelnia prowadząca kształcenie doktorantów zaprzestaje tego kształcenia z końcem roku akademickiego (obowiązek zapewnienia możliwości kontynuowania kształcenia)

Okres przejściowy

- dotychczasowe uczelnie akademickie i zawodowe stają się uczelniami akademickim i zawodowymi w rozumieniu nowych przepisów
- uczelnie działające przed 1 października 2018 r. mają prawo posługiwać się dotychczasowymi nazwami
- w przypadku chęci zmiany nazwy uczelni (już działającej) o okresie od 1 października 2018 r. do 31 grudnia 2021 r. stosuje się przepisy (warunki) dotychczasowe

Statut uczelni

Statut uczelni

1. Obligatoryjna materia statutowa
2. Tryb uchwalania/ nadawania
3. Okres przejściowy
4. Przygotowanie statutu

Obligatoryjna materia statutowa

- sposób powoływania i odwoływania organów uczelni, w tym podmioty uprawnione do wskazywania kandydatów na rektora, oraz sposób organizowania wyborów do organów uczelni
- skład rady uczelni oraz senatu
- zasady i tryb funkcjonowania rady uczelni, senatu i kolegium elektorów (w tym skład kolegium oraz tryb wyboru jego członków)
- zasady sprawowania wewnętrznego nadzoru nad aktami wydawanymi przez organy uczelni

Obligatoryjna materia statutowa

- typy jednostek organizacyjnych uczelni;
- funkcje kierownicze w uczelni;
- zasady powoływania osób do pełnienia funkcji kierowniczych w uczelni i ich odwoływania;
- tryb nadawania tytułu doktora honoris causa;
- zasady prowadzenia działalności gospodarczej przez uczelnię;

Obligatoryjna materia statutowa

- zasady dysponowania mieniem uczelni;
- tryb nadawania regulaminu organizacyjnego;
- przepisy porządkowe dotyczące odbywania zgromadzeń;

Obligatoryjna materia statutowa

- kwalifikacje wymagane od nauczycieli akademickich
- tryb i warunki przeprowadzania konkursów na nauczyciela akademickiego
- tryb wyboru i skład uczelnianej komisji dyscyplinarnej dla nauczycieli akademickich oraz komisji dyscyplinarnych (I i II instancji) dla studentów i doktorantów
- w uczelniach wojskowych oraz służb państwowych statut określa ograny uczelni wykonujące zadania rady uczelni

Obligatoryjna materia statutowa

- termin na zajęcie stanowiska przez samorząd studentów lub doktorantów w odniesieniu do kandydata do pełnienia funkcji kierowniczej w uczelni, do zakresu obowiązków której należą sprawy studentów lub doktorantów
- termin do wyrażenia opinii przez samorząd studentów lub doktorantów w odniesieniu do programu studiów lub programu kształcenia w szkole doktorskiej

Obligatoryjna materia statutowa

- statut uczelni niepublicznej wskazuje osobę fizyczną albo osobę prawną (inną niż jednostka samorządu terytorialnego albo państwowa albo samorządowa osoba prawna), która staje się założycielem w przypadku jego śmierci albo utraty osobowości prawnej
- statut uczelni niepublicznej określa tryb likwidacji uczelni oraz przeznaczenie składników mienia uczelni po zakończeniu likwidacji

Tryb uchwalania/ nadawania

- uczelnia publiczna – senat po zaciągnięciu opinii rady uczelni oraz związków zawodowych
- w przypadku uczelni wojskowej oraz uczelni służb państwowych wejście w życie statut jest uzależnione od decyzji nadzorującego ministra
- uczelnia niepubliczna – senat uczelni chyba, że statut przyznaje tę kompetencję założycielowi lub określonemu organowi uczelni

Okres przejściowy

- dotychczasowe statuty uczelni zachowują moc do czasu wejścia w życie nowych tj. do 1 października 2019 r.
  - nowe statuty uczelni:
    - publicznych – uchwałą senaty,
    - niepublicznych – uchwałą senaty albo nadadzą założyciele albo inne określone w statutach organy uczelni
- na podstawie nowych przepisów

Propozycja podejścia do opracowania statutu

- **Od czego rozpocząć?**
- **Kiedy zacząć prace i kiedy uchwalić?**
- **Kogo włączyć w prace?**
- **Nowy statut czy korekta obecnego, nowa czy stara struktura?**
  - aspekt merytoryczny
  - aspekt legislacyjny
- **Okres przejściowy!**

Organy uczelni

Organy uczelni

1. Rektor
2. Rada uczelni
3. Senat
4. Inne organy uczelni
5. Funkcje kierownicze
6. Okres przejściowy

Organy uczelni

- publicznej – rada uczelni, rektor i senat
- niepublicznej – rektor i senat

Statut uczelni może przewidywać również inne organy uczelni

Rektor

- w uczelni publicznej wybiera kolegium elektorów spośród kandydatów wskazanych przez radę uczelni (po zasięgnięciu opinii senatu) oraz inny podmiot wskazany w statucie
- w uczelni niepublicznej powołuje założyciel albo wybiera senat albo inny określony w statucie organ uczelni

Rektor

Rektorem może być osoba, która:

- ma pełną zdolność do czynności prawnych
- korzysta z pełni praw publicznych
- nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe
- nie była karana karą dyscyplinarną
- w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r. nie pracowała w organach bezpieczeństwa państwa, nie pełniła w nich służby ani nie współpracowała z tymi organami;
- posiada wykształcenie wyższe

Rektor

Rektorem może być osoba, która:

- w przypadku uczelni publicznych dodatkowo:
  - posiada co najmniej stopień doktora
  - nie ukończyła 67. roku życia w dniu rozpoczęcia kadencji

Statut może określać dodatkowe wymagania

Rektor

W uczelni publicznej

- kadencja trwa 4 lata (od 1 września)
- ta sama osoba nie może być rektorem przez więcej niż 2 następujące po sobie kadencje

Rektor

- domniemanie kompetencji rektora

wszystkie sprawy uczelni niezastrzeżone przez ustawę lub statut do kompetencji innych organów uczelni

Rektor

Zadania rektora obejmują:

- reprezentowanie uczelni;
- zarządzanie uczelnią;
- przygotowywanie projektu statutu oraz projektu strategii uczelni;
- składanie sprawozdania z realizacji strategii uczelni;
- wykonywanie czynności z zakresu prawa pracy;

Rektor

- powoływanie osób do pełnienia funkcji kierowniczych w uczelni i ich odwoływanie;
- prowadzenie polityki kadrowej w uczelni;
- tworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu;
- tworzenie szkół doktorskich;
- prowadzenie gospodarki finansowej uczelni;
- zapewnianie wykonywania przepisów obowiązujących w uczelni

Rada uczelni

➤ Skład:

- 6 albo 8 członków powoływanych przez senat
- osoby spoza wspólnoty uczelni stanowią co najmniej 50% ww. osób
- przewodniczący samorządu studentów (z mocy prawa)

Przewodniczącym rady jest zawsze członek pochodzący spoza wspólnoty uczelni wybrany przez senat

Rada uczelni

- Członkiem może być osoba, która:
  - ma pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z pełni praw publicznych;
  - nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe ani nie była karana karą dyscyplinarną
  - w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r. nie pracowała w organach bezpieczeństwa państwa, nie pełniła w nich służby ani nie współpracowała z tymi organami
  - posiada wykształcenie wyższe (nie dotyczy przewodniczącego samorządu studentów) ■ ■ ■
  - nie ukończyła 67. roku życia do dnia rozpoczęcia kadencji

Rada uczelni

- Członkiem nie może być osoba, która:
  - pełni funkcję organu jakiejkolwiek uczelni
  - jest członkiem rady innej uczelni
  - jest zatrudniona w administracji publicznej

Rada uczelni

- kadencja trwa 4 lata (od 1 stycznia po wyborach rektora)
- ta sama osoba nie więcej niż 2 następujące po sobie kadencje
- członkowi rady przysługuje wynagrodzenie (maksymalnie 4 294,70)
- rada działa na podstawie swojego regulaminu oraz zasad działania określonych w statucie

Rada uczelni

- Do zadań rady należy:
  - opiniowanie projektu strategii uczelni;
  - opiniowanie projektu statutu;
  - monitorowanie gospodarki finansowej uczelni (w tym opiniowanie planu rzeczowo – finansowego i zatwierdzanie sprawozdania z jego wykonania a także zatwierdzanie sprawozdania finansowego)
  - monitorowanie zarządzania uczelnią;
  - wskazywanie kandydatów na rektora, po zaopiniowaniu przez senat;
  - opiniowanie sprawozdania z realizacji strategii uczelni;
  - wykonywanie innych zadań określonych w statucie

Senat

➤ Skład senatu publicznej uczelni akademickiej

- profesorowie i profesorowie uczelni (nie mniej niż 50% składu senatu)
- nauczyciele akademicki zatrudnieni na innych stanowiskach i pracownicy niebędący nauczycielami akademickimi (nie mniej niż 25% składu senatu)
- studenci i doktoranci (nie mniej niż 20% składu senatu),

Senat

➤ Skład senatu publicznej uczelni zawodowej

- nauczyciele akademicki posiadający co najmniej stopień doktora (nie mniej niż 50% składu senatu)
- nauczyciele akademicki nieposiadający stopnia doktora i pracownicy niebędący nauczycielami akademickimi, (nie mniej niż 25% składu senatu)
- studenci (nie mniej niż 20% składu senatu)

Senat

- Członkiem może być osoba, która:
  - ma pełną zdolność do czynności prawnych;
  - korzysta z pełni praw publicznych;
  - nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
  - nie była karana karą dyscyplinarną
  - w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r. nie pracowała w organach bezpieczeństwa państwa, nie pełniła w nich służby ani nie współpracowała z tymi organami
  - nie ukończyła 67. roku życia do dnia rozpoczęcia kadencji

Senat

- kadencja trwa 4 lata (od września)
- ta sama osoba nie więcej niż 2 następujące po sobie kadencje
- przewodniczącym jest rektor
- wybór studentów i doktorantów jest określony w regulaminach ich samorządów

Inne organy uczelni

- określone w statucie uczelni (publicznej lub niepublicznej)
- wymagania dla osób pełniących funkcje organu jednoosobowego lub członków organów kolegialnych – analogiczne jak w przypadku rektora
- statut może określić dodatkowe wymagania

Funkcje kierownicze

- statut rozstrzyga jakie funkcje kierownicze będą występowały w uczelni, a także określa zasady powoływania i odwoływania osób na funkcje kierownicze
- rektor powołuje i odwołuje osoby na funkcje kierownicze
- powołanie osoby do pełnienia funkcji kierowniczej, do której zakresu obowiązków należą sprawy studenckie lub sprawy doktorantów, wymaga uzgodnienia odpowiednio z samorządem studenckim lub samorządem doktorantów

Okres przejściowy – organy jednoosobowe

- rektorzy uczelni publicznych pełnią funkcję do końca kadencji (kadencje rozpoczęte 2015 i 2017 kończą się 31 sierpnia 2020 r.)
- w okresie od 1 października 2018 r. do 30 września 2019 r. prorektorzy uczelni pełnią swoje dotychczasowe funkcje

Okres przejściowy - senat

- senaty uczelni publicznych działają do końca kadencji rozpoczętej przed 1 października 2018 r.
- kadencje senatów rozpoczęte w 2015 i 2017 r. trwają do 31 sierpnia 2020
- do czasu powołania pierwszej rady uczelni jej zadania wykonuje senat

Okres przejściowy – rada uczelni

- do 30 czerwca 2019 r. senaty uczelni powołują pierwszą radę uczelni
- kadencja pierwszej rady (kadencja „zerowa”) trwa do 31 grudnia 2020 r.
- kadencji „zerowej” nie wlicza się do limitu możliwych kadencji członka rady
- w okresie od powołania do 1 października 2019 r. rada wykonuje obowiązki w ograniczonym zakresie

Okres przejściowy – pjo

- z dniem 30 września 2019 r. rady podstawowych jednostek organizacyjnych oraz kierownicy tych jednostek przestają być organami uczelni
- z dniem 1 października 2019 r. rektorzy wstępują w prawa i obowiązki dotychczasowych kierowników podstawowych jednostek organizacyjnych

Struktura uczelni

Struktura uczelni

1. Typy jednostek organizacyjnych
2. Prowadzenie działalności poza siedzibą
3. Regulamin organizacyjny

Typy jednostek organizacyjnych

- pełna autonomia uczelni w zakresie kształtowania wewnętrznego ładu organizacyjnego

- przykładowe typy jednostek organizacyjnych:
  - wydziały
  - instytuty
  - katedry
  - zakłady
  - centra
  - kolegia

Typy jednostek organizacyjnych

- typy jednostek organizacyjnych w uczelni określa statut
- strukturę organizacyjną określa rektor w regulaminie organizacyjnym

Typy jednostek organizacyjnych – okres przejściowy

- uczelnia wstępuje w ogół praw i obowiązków jej podstawowych jednostek organizacyjnych, w tym w prawa i obowiązki wynikające z decyzji Ministra
- z dniem 30 września 2019 r. rady podstawowych jednostek organizacyjnych oraz kierownicy tych jednostek przestają być organami uczelni
- z dniem 1 października 2019 r. rektorzy wstępują w praw i obowiązki dotychczasowych kierowników podstawowych jednostek organizacyjnych

Prowadzenie działalności poza siedzibą

➤ Filia

– wyłączna forma prowadzenia przez uczelnię działalności poza siedzibą lub poza obszarem metropolitalnym

W filii uczelnia może prowadzić studia na kierunku, poziomie i profilu o tej samej nazwie lub tych samych efektach uczenia się co w swojej siedzibie (wyjątek od ogólnej reguły)

Prowadzenie działalności poza siedzibą – okres przejściowy

- dotychczasowe zamiejscowe jednostki organizacyjne stają się filiami w rozumieniu nowych przepisów

Regulamin organizacyjny

Określa:

- strukturę organizacyjną uczelni
  - podział zadań w ramach tej struktury
  - organizację oraz zasady działania administracji uczelni
-
- ❖ Tryb nadawania regulaminu organizacyjnego uczelni określa statut
  - ❖ Regulamin organizacyjny nadaje rektor

Federacje

Federacje

1. Zagadnienia ogólne
2. Tworzenie federacji
3. Organy federacji
4. Działalność federacji
5. Nadzór nad federacjami
6. Przepisy przejściowe

Cele powołania federacji

Wspólna realizacja zadań w zakresie:

- prowadzenia działalności naukowej;
- kształcenia doktorantów;
- nadawania stopni naukowych lub stopni w zakresie sztuki;
- komercjalizacji wyników działalności naukowej oraz know-how związanego z tymi wynikami
- innych powierzonych zadań – z wyłączeniem kształcenia na studiach

Podmioty tworzące federację

- ❖ Do założenia i istnienia federacji potrzebne są co najmniej 2 podmioty uczestniczące
- ❖ W ramach federacji mogą łączyć się:
  - publiczna uczelnia akademicka z publiczną uczelnią akademicką, instytutem badawczym, instytutem PAN lub instytutem międzynarodowym
  - niepubliczna uczelnia akademicka z inną niepubliczną uczelnią akademicką

Powyższe podmioty mogą uczestniczyć tylko w 1 federacji

Status prawny federacji

- ❖ Federacja posiada osobowość prawną odrębną od jednostek w niej uczestniczących – osobowość prawną od momentu wpisu do rejestru federacji (prowadzi MNiSW)
- ❖ Pracownicy jednostek wchodzących w skład federacji pozostają pracownikami tych jednostek
- ❖ Federacja i jej jednostki uczestniczące nie mogą ze sobą konkurować
- ❖ Federacja może prowadzić działalność gospodarczą wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo od działalności statutowej
- ❖ Odpowiednie stosowanie przepisów dotyczących uczelni – zgodnie z katalogiem odesłań ustawowych

Procedura tworzenia

- ❖ Utworzenie federacji tylko na wniosek jednostek uczestniczących
- ❖ Projekt pierwszego statutu federacji należy uzgodnić z MNiSW i innymi organami nadzorującymi
- ❖ Dla utworzenia federacji niezbędne jest zatwierdzenie statutu przez właściwe organy jednostek uczestniczących

Federację tworzy, likwiduje, zmienia jej skład lub nazwę minister, w drodze decyzji administracyjnej!

Zakres regulacji statutowych

- ❖ Nazwa i siedziba federacji oraz jednostki uczestniczące
- ❖ Zadania federacji
- ❖ Sposób powoływania i odwoływania, zakres zadań i sposób działania organów federacji
- ❖ Liczba członków zgromadzenia federacji
- ❖ Zasady korzystania z obiektów i urządzeń federacji lub jednostek uczestniczących

Zakres regulacji statutowych

- ❖ wskazanie jednostki uczestniczącej uprawnionej do otrzymania środków finansowych na kształcenie w szkole doktorskiej
- ❖ zasady udziału w pokrywaniu kosztów działalności federacji
- ❖ obowiązki jednostek uczestniczących w przypadku likwidacji federacji, w tym udział w kosztach likwidacji oraz zasady wstąpienia jednostek uczestniczących w prawa i obowiązki federacji, w tym prawa i obowiązki wynikające z decyzji administracyjnych

Prezydent federacji

Główne zadania prezydenta federacji:

- ✓ reprezentowanie federacji
- ✓ zarządzanie federacją
- ✓ wykonywanie czynności z zakresu prawa pracy w stosunku do pracowników federacji
- ✓ prowadzenie gospodarki finansowej federacji
- ✓ zapewnianie wykonywania przepisów obowiązujących w federacji

Domniemanie kompetencji prezydenta federacji!

Zgromadzenie federacji

Główne zadania zgromadzenia federacji:

- ✓ uchwalanie zmian statutu
- ✓ monitorowanie gospodarki finansowej federacji w tym opiniowanie planu rzeczowo – finansowego i zatwierdzanie sprawozdania z jego wykonania a także zatwierdzanie sprawozdania finansowego)
- ✓ przeprowadzanie oceny funkcjonowania federacji
- ✓ formułowanie rekomendacji dla prezydenta w zakresie wykonywanych przez niego zadań
- ✓ nadawanie stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki
- ✓ wykonywanie innych zadań określonych w statucie

Organ do nadawania stopni

Analogicznie jak w przypadku uczelni, w federacji statut może określać:

- ❖ inny organ federacji, lub
  - ❖ inny organ jednostki uczestniczącej
- który będzie mógł nadawać stopnie naukowe i stopnie w zakresie sztuki.

Tak jak w przypadku uczelni, dla jednej dyscypliny możliwe jest wskazanie tylko jednego organu właściwego do nadawania stopni.

Ewaluacja działalności naukowej federacji

- ❖ W przypadku zrzeszenia w formie federacji, ewaluację jakości działalności naukowej prowadzi się dla federacji – jednostki uczestniczące nie są wówczas odrębnie ewaluowane!
- ❖ Ewaluacja w dyscyplinach, w których jednostki federacji łącznie zatrudniały min. 12 pracowników prowadzących działalność naukową w danej dyscyplinie
- ❖ Pracownicy składają oświadczenia o upoważnieniu federacji do zaliczenia go do liczby N – max. w 1 podmiocie i w 2 dyscyplinach
- ❖ Kategorie naukowe otrzymuje federacja!

Uprawnienia federacji

Federacja jest „nośnikiem” uprawnień związanych z kategoriami naukowymi, tj. uprawnień do:

- ❖ Nadawania stopni doktora i doktora habilitowanego
- ❖ Kształcenia doktorantów w ramach szkół doktorskich
- ❖ Przystępowania do konkursów:
  - ✓ „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza”
  - ✓ „Regionalna inicjatywa doskonałości”

Uprawnienia federacji

- Do czasu uzyskania własnych kategorii naukowej, federacja korzysta z uprawnień wynikających z kategorii naukowych jednostek uczestniczących
- Jeżeli kategorie powielają się w danej dyscyplinie, to bierze się pod uwagę najwyższą kategorię w tej dyscyplinie

Uprawnienia jednostek uczestniczących

Jednostki uczestniczące są „nośnikiem” uprawnień związanych z kategoriami naukowymi federacji, tj. uprawnień do:

- ❖ określonej nazwy uczelni - zgodnie z wymogami Ustawy
- ❖ tworzenia i prowadzenia studiów
- ❖ potwierdzania efektów uczenia się

Nadzór nad federacjami i ich likwidacja

- Nadzór nad federacją sprawuje minister, który może nakładać administracyjne kary pieniężne w wysokości do 50 000 zł w przypadkach określonych w Ustawie (informacje o konkursie przy zatrudnieniu, udostępnienie informacji w postępowaniu o nadanie stopnia, rozprawy doktorskiej i recenzji, informacje w BIP, niewprowadzenie danych do Systemu POL-on)
- Minister obligatoryjnie likwiduje federację w przypadku niezyskania przez nią kategorii naukowej A+, A albo B+ w co najmniej 1 dyscyplinie – koszty likwidacji pokrywa się z majątku jednostek uczestniczących

Związki uczelni

- Dotychczasowe związki uczelni publicznych mogą funkcjonować nie dłużej niż do 1 października 2028 r. – w tym okresie działają na zasadach dotychczasowych
- Nowe związki uczelni publicznych mogą być tworzone na dotychczasowych zasadach maksymalnie do 1 października 2020r.
- Decyzje w sprawie utworzenia związku uczelni niepublicznych wydane przed 1 października 2018 r. wygasają, a związek uczelni niepublicznych podlega likwidacji!

Nadzór nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki

Nadzór nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki

1. Uprawnienia nadzorcze Ministra
2. Stwierdzenie nieważności aktów uczelnianych
3. Inne uprawnienia Ministra
4. Odwołanie rektora
5. Skrócenie kadencji rady uczelni
6. Administracyjne kary pieniężne
7. Okres przejściowy

Nadzór nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki

W systemie Minister sprawuje sprawuje nadzór nad:

- uczelniami w zakresie zgodności działania z przepisami prawa oraz prawidłowości wydatkowania środków publicznych
- instytutami PAN, instytutami badawczymi i instytutami międzynarodowymi w zakresie zgodności działania z przepisami dotyczącymi kształcenia w szkole doktorskiej oraz prawidłowości wydatkowania środków publicznych przekazanych przez ministra;
- PAU, RGNiSW, PSRP, KR D oraz podmiotami, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 8, w zakresie prawidłowości wydatkowania środków publicznych przekazanych przez ministra;
- NAWA, NCBiR i NCN, w zakresie prawidłowości wydatkowania środków z budżetu państwa

Nadzór nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki

Uprawnienia nadzorcze Ministra

Minister sprawuje nadzór nad uczelniami w zakresie:

- zgodności działania z przepisami prawa
- prawidłowości wydatkowania środków publicznych

Nadzór nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki

Uprawnienia nadzorcze Ministra

Nadzór nad uczelniami:

- wojskowymi,
- służb państwowych,
- artystycznymi,
- medycznymi
- morskimi

sprawowany jest przez właściwych ministrów

Nadzór nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki

Uprawnienia nadzorcze Ministra

W ramach nadzoru Minister może:

- żądać od uczelni informacji i wyjaśnień
- dokonywać kontroli działalności uczelni
- w przypadku uczelni niepublicznych dotyczy to również informacji i wyjaśnień od jej założyciela

Nadzór nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki

Uprawnienia nadzorcze Ministra

- kontrola prowadzona jest na podstawie przepisów ustawy o kontroli w administracji rządowej
- do kontroli mogą zostać powołani eksperci

Nadzór nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki

Stwierdzenie nieważności aktów uczelnianych

Minister stwierdza nieważność:

- aktu wydanego przez organy uczelni, z wyłączeniem uchwały określającej sposób postępowania w sprawie nadania stopnia doktora oraz kwestii związanych z nadawaniem stopnia doktora habilitowanego, a także decyzji administracyjnej,
  - aktu założyciela w sprawie nadania statutu
- w przypadku stwierdzenia ich niezgodności z przepisami prawa

Nadzór nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki

Stwierdzenie nieważności aktów uczelnianych

- na rozstrzygnięcie w sprawie stwierdzenia nieważności aktu służy, w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia, skarga do sądu administracyjnego.
- przepisy o zaskarżaniu do sądu administracyjnego decyzji administracyjnych stosuje się odpowiednio.

Nadzór nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki

Wezwanie do usunięcia naruszenia

Gdy uczelnia, a w przypadku uczelni niepublicznej również jej założyciel:

- narusza przepisy prawa lub
- pozwolenie na utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu

- minister wzywa do zaprzestania tej działalności i usunięcia naruszenia

Nadzór nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki

Wezwanie do usunięcia naruszenia

- w przypadku niezrealizowania wezwania Minister, w drodze decyzji administracyjnej, może zawiesić rekrutację na studia lub do szkoły doktorskiej na kolejny rok akademicki
- decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności

Nakazanie zaprzestania prowadzenia studiów

- w przypadku stwierdzenia, że uczelnia prowadzi studia z naruszeniem przepisów określających warunki prowadzenia studiów
- Minister nakazuje uczelni zaprzestanie tej działalności.
- decyzja administracyjnej, której obligatoryjnie nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności

Nadzór nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki

Odwołanie rektora

- w przypadku stwierdzenia naruszenia przez rektora przepisów prawa, minister może wystąpić do kolegium elektorów albo podmiotu, który dokonał wyboru rektora, albo go powołał z wnioskiem o odwołanie rektora
- wniosek o odwołanie rektora jest rozpatrywany w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia, a nie – jak przewidywała dotychczasowa ustawa – od dnia jego złożenia
- do czasu rozpatrzenia wniosku o odwołanie rektora minister może zawiesić go w pełnieniu funkcji

Nadzór nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki

Odwołanie rektora

Jeżeli rektor uporczywie lub rażąco narusza przepisy prawa Minister może go odwołać, po zasięgnięciu opinii RGNiSW oraz właściwej konferencji rektorów

- opinie są przedstawiane w terminie 30 dni
- w przypadku odwołania rektora przez Ministra, obowiązki rektora pełni najstarszy członek senatu posiadający co najmniej stopień doktora
- nowego rektora powołuje się na okres do końca kadencji

Nadzór nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki

Zawieszenie rektora z mocy prawa

- rektor zostaje zawieszony w pełnieniu funkcji z mocy prawa, w przypadku gdy toczy się przeciwko niemu postępowanie karne z oskarżenia publicznego o przestępstwo umyślne lub postępowanie o umyślne przestępstwo skarbowe
- obowiązki rektora pełni najstarszy członek senatu posiadający co najmniej stopień doktora

Nadzór nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki

Skrócenie kadencji rady uczelni

- w przypadku stwierdzenia naruszenia przez radę uczelni przepisów prawa, minister występuje do senatu z wnioskiem o skrócenie kadencji rady

Nadzór nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki

Administracyjne kary pieniężne

- do 100 000 zł w przypadku prowadzenia studiów z w sposób nieuprawniony
- 5.000 zł w przypadku naruszenia terminu do wydania absolwentowi dyplomu ukończenia studiów wraz z suplementem

Nadzór nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki

Administracyjne kary pieniężne

- do 50 000 zł w przypadku:
  - niezapewnienia studentom możliwości kontynuowania studiów (po zaprzestaniu ich prowadzenia)
  - nieudostępnienia ogłoszenia o konkursie na stanowisko nauczyciela akademickiego
  - nieopublikowania w BIP wymaganych w ustawie dokumentów i informacji
  - niezawiadomienia Ministra oraz PKA o utworzeniu studiów, rozpoczęciu i zaprzestaniu ich prowadzenia, zaprzestaniu spełniania warunków do ich prowadzenia

Nadzór nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki

Administracyjne kary pieniężne

- do 50 000 zł w przypadku:
  - niewprowadzenia, niezaktualizowania, niezarchiwizowania lub nieusunięcia danych do Systemu POL-on w zakresie wymaganym przepisami ustawy
  - pobierania od studentów opłat z naruszeniem przepisów

Nadzór nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki

Okres przejściowy

- wszczęte i niezakończone przed 1 października 2018 r. postępowania w sprawie kontroli prowadzi się na podstawie przepisów dotychczasowych

Dziękujemy za uwagę
ewentualne pytania prosimy kierować na adres
konstytucjadlanauki@mnisw.gov.pl

KIDN KONSTYTUCJA
DLA NAUKI

ul. Hoża 20, ul. Wspólna1/3
00-529 Warszawa

tel. +48 (22) 529 27 18
fax +48 (22) 628 09 22

www.konstytucjadlanauki.gov.pl